

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

„Tatăl iubește pe Fiul și a dat toate lucrurile în mâna lui. Cei ce crede în Fiul are viață vecinică; care nu ascultă de Fiul nu va vedea Viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el.“

Ioan, 3, 35-36.

MOARTEA MITROPOLITULUI NECTARIE AL BUCOVINEI

În ultimul moment primim vestea zguduitoare a morții Mitropolitului Nectarie al Bucovinei. Înaltul ierarh fusese operat în clinicile dela Viena, de unde a revenit plin de nădejdi într-o refacere a sănătății sale zdruncinate. Nu de mult făcând o călătorie în automobil la o însemnată festivitate națională, s'a simțit rău, și de atunci boala a luat proporții grave, ducând la desnodământul tragic de Vineri. În mormântarea va avea loc Duminecă în 7 Iulie a. c.

Regretatul Mitropolit a fost una din figurile reprezentative ale Bisericii noastre, distingându-se printr-o vastă cultură teologică, blândețe și devotament închinat ortodoxiei românești.

Născut în 1875, după studii temeinice de teologie și filosofie, în cari și-a luat doctoratele cu mare laudă, a intrat în călugărie, funcționând ca arhidiacon și bibliotecar la Universitatea din Cernăuți. Luptător pentru unire, a ajuns în 1919 profesor al Facultății de teologie, iar în 1923 Episcop al nou înființatei eparhii de Cetatea-Albă-Ismail. Aici rămâne abia un an de zile, căci răposând neuitatul Mitropolit Vladimir Repta, este așezat în scaunul lui prin voința unanimă a Bucovinei.

Și-a pus toată râvna și energia pentru organizarea Mitropoliei sale, făcând să înceteze procesul de rutenizare impus de Austriaci, și dând iarăș caracter românesc vechei ctitorii a glorioșilor Voevozi moldoveni. Este o operă națională din cele mai frumoase, ce va rămânea legată de numele lui.

De aceea ne asociem profund îndurerăți la doliul Bucovinei, rugând pe Dumnezeu să așeze cu dreptii pe bunul ierarh Nectarie, a cărui amintire o vom păstra deapănarea.

EXAGERĂRI PRIMEJDIOASE

Zilele trecute a avut loc, la mănăstirea Neamțu din Moldova solemnitatea restituirii, unei părți din proprietățile, ce le avusese pe vremuri acest vestit centru de viață și cultură religioasă.

A fost un act de meritată reparație, care venea după 70 ani din partea Statului, umplând de bucurie pe toți fiii buni ai Bisericii noastre.

Căci faimosul centru monahal, intrase de mult în conștiința neamului cu gloria unei minunate opere spirituale, ce influențase adânc dezvoltarea noastră istorică. Ea n'a fost posibilă, decât datorită generozității pilduitoare a marilor Voevozi credincioși, cari au înzestrat sfântul locaș cu averi însemnate, puse de călugării cu cernici și luminați de acolo, în slujba idealurilor de binefacere și mântuire oastească.

Vechea tradiție a paisianismului răspânditor de avânturi religioase, prin practicile unui călugărism înălțat și prin miile

de cărți, ce au ieșit din tiparnițele lui neobosite, a fost iarăș reinviată în zilele noastre de vrednicia cărturărească a igumenului Nicodem, astăzi Mitropolit al Moldovei.

Dar ca această frumoasă învoire religioasă să-și dea toate roadele ei, era nevoie ca mănăstirea să fie integrată, măcar parțial, în bunurile ce le posedase odinioară.

După stăruințele fără preget ale Î. P. S. Mitropolit Nicodem, guvernul Țării, prezidat de dl G. Tătărescu, a făcut, cu toată înțelegerea așteptată, gestul de dreptate, menită să asigure de acum înainte roadele unei activități binecuvântate ce clocește iarăș în zidurile vechei mănăstiri dela Neamțu.

La bucuria acestui praznic neobicinuit s'a strecurat însă și o notă disonantă, care i-a scăzut strălucirea. Anume la masa frățească, servită în trapeză membrilor guvernului și celorlalți oaspeți aleși, a ținut să ia cuvântul și P. Sf. Episcop Vi-

sarion dela Bălți, care făcând apologia evenimentului, a luncat și la o serie de aprecieri pe cari nu le putem lăsa nerelevate.

P. Sf. Sa, cunoscut de altfel printr'un temperament vioiu și năvalnic, a supus unei critici acerbe stările de azi din Biserică, punându-le în opoziție cu cele de altădată, atât de înălțătoare, din zilele bune ale acestei mănăstiri, spre a trage concluzia, că dacă Statul a secularizat averile bisericesti a făcut-o înainte de toate din cauza pretenției incapacității a organelor de conducere. Aceeaș gospodărie rea a averilor bisericesti de atunci s'ar manifesta și azi, deoarece-ce lipsește directiva centrală și înțelegerea superioară a intereselor ecleziastice.

Sunt în aceste cuvinte, de sigur de bună credință, exagerări inutile, pe cari noi le socotim și nedrepte și primejdioase. Ele nu pot sta în picioare nici pentru trecut, și cu atât mai puțin pentru prezent. Căci secularizarea din 1864 n'a fost

provocată din vina Bisericii, ci de motive naționale, spre a scoate Statul de sub dictatura economică a grecismului spoliator. Prin mănăstirile închinatate, o treime din pământul Principatelor fusese cu totul înstrăinat, ceea ce constituia una din cele mai grave primejdii politice. Suprimarea ei grabnică și energică era o chestiune de viață, pentru noul stat eșit din unirea dela 1859.

Iar astăzi, în regimul autonomiei, averea Bisericii se administrează în condiții suficient de mulțumitoare. Ni se citează cazul „Fondului bisericesc“ din Bucovina; dar să fim sinceri și obiectivi, situația grea de aici se datorește crizei economice, — căci Fondul constă numai din masive păduroase — și nici decum organelor eparhiale, cari lucrează sub răspundere și control general.

Priviți însă bilanțurile tuturor Eparhiilor noastre din prima decadă de viață autonomă, și veți constata *pretutindeni*, că din nimic Episcopii au ajuns la averi considerabile. Nu mai

vorbim de Ardeal, unde Clujul prin P. Sf. nostru Episcop Nicolae dă un exemplu atât de strălucit de gospodărie cinstită și uimitoare, ci ne gândim la eparhiile din celelalte Mitropolii, unde afirmăm, sprijiniți pe fapte și cifre, că s'a ajuns la realizări concrete vrednice de toată lauda, cum ne-o dovedește chiar și Episcopia dela Bălți. Excepțiile nu trebuie să fie o pricină de sminteală. Ele există și vor exista totdeauna. Noi trebuie să

culegem sentințele din stările generale, și când ele sunt satisfăcătoare, avem datoria să însuflețim conștiințele, iar nu să le derutăm prin critici neavenite.

Așa ne învață tradiția Bisericii din Ardeal, unde disciplina gândirii și demnitatea ortodoxiei au știut evita totdeauna, atitudinile păgubitoare permanentele noastre idealuri de înălțare religioasă și națională.

dna Virgil Nistor și surorile, au donat un rând de ornate în valoare de 7 mii Lei, soții Dr. I. Cărpinișan, un chivot de masă, în valoare de 6 mii Lei, prof. Dr. Gh. Popovici un potir, în valoare de 3 mii Lei, Industria Sârmei, 12 mineie în valoare de 6500 Lei, Societatea Forestieră o evanghelie, în valoare de 2000 Lei, dna prof. Prodan, o cruce, în valoare de 1400 Lei, dna prof. I. Drăgan, o cădelniță 1400 Lei, dna prof. C. Martinovici, un apostol 800 Lei, soții Haralamb Niculescu, 2 candelă 1400 Lei, dna Buga, 1 candelă 700 Lei, soții Adrian Lazar, un molitvelnic 600 Lei, dsoarele Angela Teianu și Elena Josean, cununile 400 Lei, dna Emilia Nemeș, 1 perdea 1600 Lei, L. Gherman și Emilia Bălan și Elena Munteanu 4 sfeșnice pentru altar 2000 Lei, dnele inginer Dordea, prof. Mișnea, prof. Ștefănescu Goangă, un acoperitor de altar 4000 Lei, dna Dușel, o față de masă 400 Lei, soții Dr. Traian Popovici, 2 sfeșnice și un tetrapod 3000 Lei, soți Dionisie Pop, un acoperitor de masă 3000 Lei, dna Lucreția Barbu, un octoic mare 1000 Lei, dl Mihalache Ionescu, o cruce cu răstignirea Domnului 3000 Lei, dna I. Muțiu, icoana Maici Domnului 2 mii Lei și alte contribuții în bani.

Aceste daruri au făcut o deosebită impresiune printre cei de față. Solemnitatea sfințirii a luat sfârșit la ora 12 jumătate.

„Vă mai rugăm fraților să aveți laure aminte pentru cei ce se ostenește între voi, pentru cei ce vă ocârmuiesc în Domnul și bine vă sfătuiesc. Și pentru munca lor să-i socotiți pe ei vrednici de prisoselnică dragoste.” 1. Tesaloniceni 5, 13—14.

F. O. R.

Din activitatea F. O. R.-ului secția protopopiatului Luduș.

Conform programului stabilit în ședința comitetului de conducere a F.O.R.-ului secția protopopiatului Luduș, se procedează la organizarea sub-secțiilor comunelor, ce compun protopopiatul Luduș.

Așa în ziua de 2 Iunie 1935, s'a constituit subsecția F.O.R., comunei Cucerdea din județul Târnava-Mică.

F.O.R., primind o invitație din partea vrednicului paroh al comunei Petru Sămărghitan să participe la sfințirea monumentului eroilor, ridicat din inițiativa unui comitet în frunte cu cuvioșia sa, a ținut să ducă corul F.O.R.-ului Luduș și al parohiei Luduș, care a dat răspunsurile la serviciul divin în biserica ortodoxă română și apoi afară la sfințirea monumentului.

A fost o zi de înălțare sufletească și înfrățire pe plaiurile frumoase ale județului Târnava-Mică.

Au participat intelectuali mulți, între cari am remarcat asociația învățătorilor din județul Târnava-Mică, reprezentată prin un cor al învățătorilor cu sediul în comuna Iernut.

După sfințirea monumentului a urmat constituirea sub-secției F.O.R., în care au intrat intelectualii și fruntașii țărânimii din comună.

Din partea centrului F.O.R.-ului secția protopopiatului Luduș, au participat președintele Nicolae Corlățan avocat, secretar Gavril Rancea, Gri-gore Dumitrescu și alții.

*

În ziua de 6 Iunie 1935, F.O.R., secția protopopiatului Luduș, a constituit sub-secția F.O.R. în comuna frunțase Șăulia, județul Mureș.

Dimineața a participat la serviciul divin dl președinte Nicolae Corlățan avocat, asistat de dl secretar Gavril Rancea. Aci păstorește Cuvio-

Sfințirea noiei capele ortodoxe române din Mănăștur.

În cadrele unei frumoase serbări a avut loc ieri dimineața sfințirea noiei capele, organizată de către eparhia Cluj pentru credincioșii ortodocși din suburbia Mănăștur. La sfințire a participat un mare număr de credincioși.

Sfințirea capelei s'a făcut de către P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan și de un sobor de preoți compus din: protopopii N. Vasiu, I. Cioară, preot I. Cociuban și diaconul V. Bogdan. Răspunsurile au fost date de corul improvizat din teologi și membri corului episcopiei, sub conducerea dlui prof. Dr. V. Petrașcu.

După sfințire a luat cuvântul P. S. Sa Episcopul Nicolae Ivan, care a făcut un istoric asupra situației credincioșilor ortodocși până la unire. A arătat că în anul 1795 câteva familii macedonene au construit biserica ortodoxă din deal, care a servit mult timp ca lăcaș de închinăciune tuturor credincioșilor ortodocși din localitate, deoarece cu toate că numărul lor

crescuse simțitor în ultimul timp, nu aveau altă biserică. Aceleași familii macedonene au edificat mai târziu o altă biserică ortodoxă în comuna Someșeni.

După 1918 numărul credincioșilor ortodocși a crescut în mod îmbucurător. Atunci s'a pus problema edificării noilor biserici și după sfortări și jertfe mari am înălțat Catedrala minunată din piața Cuza Vodă și frumoasa biserică din Str. Regele Ferdinand.

Această biserică din Mănăștur va servi nevoile sufletești ale credincioșilor parohiei a II-a, al cărui paroh este părintele Dr. Ion Cociuban.

Tot prin biserică vor putea înțelege mai bine generațiile tinere rostul educației morale și susținerea ideii naționale, de cari și azi biserica ortodoxă se ocupă îndeajuns. A mulțumit apoi tuturor celor ce au făcut diferite daruri pentru biserică.

Părintele Ion Cociuban a spus că va lucra în spiritul crezului arhierelui, apoi a dat citire listei cu sumele donatorilor:

FOILETON

Frăția Ortodoxă Română.

— Cel dintâi an de muncă. — (Urmare)

IV. Ședința festivă extraordinară dela Cluj.

Evenimentul istoric al sfințirii catedralei monumentale din Cluj, trebuia să fie un prilej de bucurie manifestă și pentru asociația noastră. De aceea, am organizat o ședință festivă extraordinară care s'a ținut în ziua de 6 Noembrie 1933 în noua catedrală. După cuvântarea președintelui, care relevă însemnătatea religioasă-națională a marelui oper de artă bisericească, s'a votat de către membri, cu unanimă însuflețire, o moțiune care înfățișa mărturisirea de credință a F.O.R.-ului și hotărîrea solemnă de-a lupta cu toată însuflețirea, pentru interesele de viață ale bisericii ortodoxe, și pentru autonomia ei constituțională.

În același timp a prezentat sârbătoritului Episcop Nicolae al Clujului un pergament artistic, drept omagiu din partea asociației pentru neîntrecuta realizare națională din capitala Ardealului. Tot atunci, și tot din inițiativa noastră, s'a făcut pomnirea marelui martir Mitropolit Sava Brancovici printr'un parastas arhieresc, și un panegiric frumos al d-lui I. Sandu, directorul școlii normale din Sibiu.

Iar seara am oferit miilor de români plăcerea

de-a asista în Teatrul Național la premiera misterului ortodox „Cerurile spun”, piesă impresionantă, scrisă de către distinsul nostru membru prof. V. Papilian, anume pentru acest mare praznic al bisericii noastre.

Ședința festivă de atunci a fost un prilej binevenit, de afirmare serioasă a grupării noastre în ordinea vieții spirituale-religioase a neamului.

V. Alte acțiuni de interes general.

În cele 17 ședințe ale sale Comitetul Central a abordat, pe lângă chestiunile expuse aici, o serie întreagă de probleme cari se găseau în legătură cu scopurile Asociației. Astfel ținem să subliniem în deosebi problema Fundației „Emanuil Gojdu”, pentru a cărei soluționare s'a cheltuit o bună parte a energiilor noastre.

Văzând rezistența Budapestei și compensațiile inadmisibile cu caracter de șantaj, ce ni le cere în schimbul lichidării averii și fondurilor sechestrate, am aranjat pe ziua de 4 Februarie a. c., acele manifestațiuni populare din tot cuprinsul Mitropoliei, cari s'au concentrat în parastase de pomnirea, în cuvântări despre viața marelui mecenat și în votarea de moțiuni, acoperite de vre-o 50.000 de semnături, cari cereau guvernului tranșarea urgentă a litigiului, ce păgubește atât de grav interesele noastre bisericești și naționale.

Președintele nostru a prezentat aceste moțiuni guvernului, care prin dl ministru Nicolae Titulescu, i-a promis, în mai multe rânduri, că problema va fi soluționată în sensul dorit de biserica ortodoxă. Se pace, că marile evenimente internaționale, au angajat așa de mult activitatea ministrului de externe, încât ele au eclipsat interesul pentru Fundațiunea Gojdu.

Regretăm această întârziere. Noi care vedem aici o mare chestiune națională-bisericească, nu putem desarma, ci înțelegem să luptăm înainte, rugând congresul nostru să se ocupe în mod special de ea, solicitând printr'un demers hotărît, rezolvarea definitivă pe care o așteptăm zadarnic de 15 ani.

Recunoscând importanța covârșitoare a religiei în educația tinerimei, și sesizat de zguduitorile tragedii petrecute în lumea elevilor de liceu, Comitetul nostru a intervenit printr'o delegație la Î. P. Sfințitul Patriarh, rugându-l să determine Sf. Sinod la cea mai bună organizare a învățământului religios prin Clerul Bisericii ortodoxe.

La fel a intervenit pe lângă marile cotidiene din capitală, să înființeze câte o pagină religioasă săptămânală, care să difuzeze adevărurile bisericii și idealurile ei de mântuire. Ideea s'a și realizat în toamna aceasta de către mai multe ziare, în frunte cu diriguitorul opiniei noastre publice „Uni-

șia Sa Octavian Hârșan, paroh, vrednic luptător pe terenul bisericesc și național.

F.O.R., a dăruit pe seama parohiei Șăulia, jud. Mureș, o evanghelie legată în piele, în valoare de 1000 Lei, cumpărată dela librăria eparhială din Cluj. Sfințirea acestei sf. evanghelii s'a făcut de către parohul Octavian Hârșan, de față fiind mulți țărani din comunele din jur ca Pogăceaua și Răzoare, asemeni toți intelectualii comunei.

După aceasta în simțite cuvinte dl președinte al F.O.R.-ului Luduș, a arătat scopul ce și l-a propus să-l atingă F.O.R., în lupta sa contra erețiilor vremii, sfătuind credincioșii să jertfească pentru înzestrarea cu odorele necesare, a bisericii din comună.

Urmează constituirea sub-sectiei F.O.R.-ului, în comuna Șăulia, jud. Mureș, alegându-se ca președinte de onoare Cuvioșia Sa Octavian Hârșan, paroh, ca președinte activ dl Ioan Zamfir învățător, vice-președinte dl Gheorghe Mocan învățător, secretar și casier dl Nicolae Enescu, percepător, și un număr de 20 membri, între

care remarcăm pe distinsul notar al comunei Șăulia dl Ioan Laslo.

*

În ziua de 9 Iunie 1935, s'a constituit sub-sectia F.O.R.-ului în comuna *Chețani*, jud. Turda. Dimineața a participat la serviciul divin din partea centrului Luduș, dl președinte al F.O.R.-ului Nicolae Corlățan, avocat.

Acțiunea păstorește vrednicul paroh Gheorghe Stan, originar din Munții Apuseni.

S'a ales un comitet de conducere a sub-sectiei F.O.R.-ului în persoana dlui Iuliu Pop inv. dir. penzior ca președinte, a dlui Dumitru Dragota notar cercual ca vice-președinte și a dlui Antonie Lung, țăran fruntaș cu știință de carte, ca secretar-casier. Urmează apoi 20 membri ajutoari, recrutați din fruntașii comunei.

Evanghelia zilei, a fost tâlmăcită în duioase cuvinte de părintele Gh. Stan. După terminarea serviciului divin, într'o însuflețită cuvântare dl președinte al F.O.R.-ului Luduș, a arătat însemnătatea F.O.R.-ului și a misiunii vremii.

Correspondent.

Călugărul Visarion. Octogenarul gazetar dl T. V. Păcățian, care a condus „Telegraful Român“ timp de 17 ani, retras astăzi la Cluj, tot mai ia condeiul în mână, spre a ne purta prin trecutul sbuciumat al Bisericii și neamului. În ziarul „România Nouă“ din Cluj domnia sa reînvie portretul Călugărului Visarion, care la 1744 a răsturnat unația prin predica lui inflăcărată. Elemente noi de judecată, pune în lumină tot mai justă pe acest neînfricat apărător al legii strămoșești.

Credința în stațiunile balneare. În eparhia noastră sunt numeroase stațiuni climaterice și balneare, cari sunt cercetate de ortodocși din toate părțile țării. Din grija P. Sf. Episcop Nicolae în cele mai importante s'au ridicat, cu mari sacrificii, capele și biserici solide, unde se țin slujbe și predici pentru mângâierea creștinilor. La Sovata în deosebi biserica ortodoxă împlinește o misiune din cele mai apreciate. Nădăjduim, că succesiv, aceste lăcașuri de închinare vor fi sporite.

Bisericile din Anglia contra revizionismului. Cunoscutul om de stat Lloyd George a întreprins o acțiune politică pentru apărarea păcii prin revizuirea tratatelor, cerând și concursul Bisericilor libere din Anglia. Acestea examinând invitația ce li s'a făcut, au socotit necesar s'o respingă, protestând împotriva încercării de a le angaja în luptele politice, cu scopuri atât de riscate.

Partid național-creștin. Se anunță că partidul național agrar de sub conducerea dlui Octavian Goga a fuzionat cu Liga apărării naționale creștine a dlui A. C. Cuza. Noul partid și-a luat denumirea de național-creștin. Acest fapt cum și prezența în fruntea lui a dlui

Octavian Goga, dă speranțe legitime, că noul organism politic pus în slujba țării va da toată atențiunea Bisericii noastre și intereselor ei de viață.

Promoție. Miercuri în 3 Iulie c. a fost promovat doctor în drept al Facultății de Drept din Cluj, dl *Dionisie Macavei*, fiul preotului nostru Ioan Macavei din Râmeț. Sincere felicitări!

Unificarea bisericilor ortodoxe. Presa palestiniană comentează extraordinara importanță a misiunii încredințate din partea Patriarhiei dela Constantinopol unuia dintre cei mai de seamă demnitari ai săi, Arhiepiscopului dela Trebizonda. Acest ambasador eclesial a plecat într'o lungă călătorie, pentru a lua contact direct cu căpeteniile vechei Biserici ortodoxe de rit grecesc.

După un popas de câteva zile la Damasc, unde a avut conversații cu Patriarhul de Antiohia, a rămas aproape o săptămână la Alexandria (Egipt).

Arhiepiscopul dela Trebizonda — după cât se afirmă — a discutat cu demnitarul eclesial pe cari i-a vizitat, chestiunea reformei calendarului gregorian, problema noii Biserici naționale bulgare și proiectul numirii unui Patriarh ecumenic care, să aibă autoritatea efectivă de control, pentru a imprima întregii ortodoxii orientale o directivă unitară.

Totodată, Arhiepiscopul dela Trebizonda stăruie pentru convocarea unui Sinod, care să întrunească prezența capilor celor patru vechi Patriarhii dela Ierusalim, dela Antiohia, dela Alexandria (Egipt) și dela Constantinopol, în scopul de a studia în comun chestiunile menționate și pentru alegerea Sfântului Sinod, care să fie însărcinat ca împreună cu proiectata Patriarhie ecumenică să conducă cele mai importante afaceri ale diverselor biserici ortodoxe naționale din Orient.

INFORMAȚIUNI

Persōnal. *Prea Sf. nostru Episcop Nicolae a plecat Joi, în 4 I. c., la băile Sovata, unde va rămânea timp de o lună de zile. Îi dorim din tot sufletul vacanță liniștită și recreatoare, după activitatea atât de neobosită, ce-o desfășoară în interesul Bisericii și al neamului.*

Numărul viitor al „Renașterii“ va ieși numai la data de 21 Iulie.

O nouă biserică în perspectivă. După frumoasa capelă din Str. Mănăsturului, sfințită Dumineca trecută, se vorbește insistent de o nouă biserică în

cartierul Grigorescu, unde s'a și achiziționat un teren potrivit. P. Sf. Episcop Nicolae a și promis în cuvântarea rostită la Mănăstur, că va face toate eforturile, pentru ca și acest nou locaș să poată fi înălțat cât mai curând. O inspirație aleasă l-a îndemnat să se gândească la un vechiu monument istoric, o biserică de lemn din munții noștri, care mutată la Cluj și refăcută în stilul ei original și arhaic, va fi o încântare a intelectualilor noștri ortodocși. Salutăm cu deosebită bucurie această idee minunată.

versul“, de sub conducerea d-lui Stelian Popescu, luminatul fiu al Bisericii ortodoxe.

Luând cunoștință de justele revendicări ale preoțimii noastre, Comitetul central declarându-se solidar cu ea, a trimis o adresă tuturor parlamentarilor ortodocși, rugându-i să stăruie cu toată energia pe lângă factorii hotărâtori pentru o deplină onorare a dezideratelor formulate.

În aceeași vreme s'a expedit parlamentarilor și câte un exemplar din statutul și programul Asociației cu invitația de a-l examina și a susține în orice împrejurări interesele bisericii ortodoxe, mult nesocotite în raport cu credințele minoritare.

În sfârșit, menționăm din șirul de acțiuni ale Comitetului central, *înființarea unei arhive documentare*, absolut indispensabile proiectelor multiple din viitor. Strângerea datelor întâmpină ce-i drept multe dificultăți însă odată centralizate la Cluj, triate și studiate cu atențiune ne vor furniza elemente bogate și decisive în luptele, ce le vom da în atâtea direcțiuni pentru triumful ortodoxiei.

B) Activitatea secțiilor eparhiale.

I. Înființarea cercurilor protopopești.

Îndată după constituirea lor în ziua de 14 Mai 1933 secțiile eparhiale au pășit la munca de organizare, indicată de prevederile statutelor și de instrucțiunile Comitetului central. Cea dintâi obli-

gațiune era aceea a înființării *cercurilor Asociației* în fiecare protopopiat, iar unde este necesar și posibil, a *comitelor locale* prin comunele bisericești. Iar a doua datorie, mult mai însemnată, era însăși acțiunea de propagandă în vederea scopurilor urmărilor de F. O. R.

Vom anticipa, că în amândouă direcțiunile s'au realizat succese apreciabile. În toate 5 episcopiiile s'au făcut eforturi sincere și însuflețite, ca organizarea cercurilor protopopești să se desfășoare în cadre cât mai solemne, tocmai cu gândul de-a fixa în conștiința populară importanța deosebită a F.O.R.-ului. S'au înregistrat astfel în numeroase orașe și târguri festivități religioase cu adevărat impresionante, cari au încălzit sufletele multămintor și a uimit pe streinii, atât de neîncredători în posibilitățile de superioritate sufletească a neamului nostru. Rapoartele ce ni s'au trimis de către comitetele secțiilor, vorbesc cu entuziasm nestăpânit de aceste zile de constituire, prefăcute în adevărate sărbători ale sufletului românesc. Ne reamintim de altfel cu plăcere reportagiile numeroase, ce apăreau în cotidienele noastre, și care abundau în superlative calde pentru nouile afirmări ale credinții ortodoxe.

În asemenea condițiuni morale nu-i mirare să constatăm, că cel dintâi examen pe teren a fost trecut cu rezultate surprinzătoare, prin faptul că

în cursul unui an de existență cercurile protopopești ale F.O.R.-ului au luat ființă pretutindeni în Mitropolia noastră, cu excepția câtorva în curs de organizare.

Mai mult: s'au creat și numeroase *comitete locale* în comunele bisericești mai mari, cum este cazul secției Arad și aiurea, sporindu-se astfel organele de acțiune în slujba idealurilor noastre. Condițiunile de ordine, de înțelegere și de avânt, în cari s'a desfășurat toată activitatea aceasta de organizare, acordul desăvârșit ce s'a afirmat în alegerea președinților și a membrilor din comitete, pasiunea curată ce a stăpânit pe toți în nobila întrecere de-a servi o cauză sfântă, sunt tot atâtea contribuțiuni pozitive la fundamentarea durabilă a F.O.R.-ului, și la speranțele luminoase ce încălzesc inimile noastre pentru ziua de mâine. Sunt prevestirile acelei *solidarități ortodoxe* spre care alergăm cu încredere și din care vor răsări biruințele viitoare ale Bisericii noastre.

Ținem să mai arătăm că *secțiunea feminină* și a *tinerimii academice*, prevăzute de statutele noastre se găsesc tot în studiul comitetului central, înființarea lor urmând să se producă în clipa, când lucrările pregătitoare vor fi terminate.

Ungaria vrea rege. Vecinii noștri dela Tisa vorbesc în timpul din urmă tot mai stăruitor de încetarea provizoratului de azi prin alegerea unui Rege. Dar conducătorii politici nu se prea pot înțelege între ei, candidații fiind mai mulți. Șeful guvernului, generalul Gömbös ar vrea să așeze pe tronul lui Franț Iosif pe cineva care are în vine sânge arpadian. Ceea ce va fi cam greu de găsit, după atâtea veacuri.

BIBLIOGRAFIE

Revue de Transylvanie Nr. 4. Splendida revistă clujană ce apare sub conducerea dd. profesori S. Dragomir și D. Roșca se prezintă și de astădată în aceleași condiții serioase ca și până acum. Numărul de față aduce studii semnate de I. Lupaș, Dr. S. Manuilă, C. Petranu, I. Someșan, S. Dragomir și N. Săulescu; apoi o cronică bogată și dări de seamă instructive. Cu acest număr revista încheie un an de viață, oferind cărturarilor un volum respectabil de 537 pagini, care prin materia lui selectă dă orientări precise în câmpul antirevizionist. O recomandăm în chip deosebit.

Tara Bârsei. An. VII. Nr. 3 pe Mai-Iunie 1935. Director Axente Banciu. Brașov. Str. Murășenilor 22. Abonament anual 240 Lei. Cuprinde articole de Sextil Pușcariu, C. Mușlea, A. Sacerdoțeanu, Iosif Schiopul, A. P. Bănuț, N. Porsenna, Ax. Banciu, C. Gollner, apoi literatură de Al Ciușan, Al. Lascarov Moldovanu, Ec. Pitiș, H. Petra-Petrescu etc., dări de seamă și cronici bine scrise. Și numărul de față, de 110 pagini, impresionează prin materie variată și eminent educativă, atât de prețioasă pentru căminurile românești. Se pare însă, că sacrificiile grele, aduse de distinsul director al revistei, dl. prof. Ax. Banciu, nu sunt suficient înțelese în cercurile culte ardelenesti. Și e păcat.

„Viața Ilustrată”, anul II. Nr. 7. Iulie 1935. Director Nic. Colan. Sibiu, Str. Mitropoliei. Abonament 200 Lei. Sumarul cuprinde: articole de dd. Nic. Colan, A. Nanu, Gr. T. Marcu, Dafnaia Blagaiana, Dr. Gh. Preda, Dr. E. Dobrotă, V. Possa, Oct. Dragoș, L. Bologa; cronici literare, interne și externe de dd. P. Draghici, Arhim. Scriban, Neculce și Gr. Marcu. Ilustrații bogate. Recomandăm călduros revista familiilor românești.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 4174—1935.

Comunicat oficial.

Cu toate că s'a constatat un progres îmbucurător în starea culturală dela sate, Adunarea noastră eparhială din anul curent a decis în legătură cu problema culturală ca parohiile noastre să dea o atenție deosebită *bibliotecilor parohiale*. Cele actuale să se mărească, unde nu sunt să se înființeze, iar

preoții să facă propagandă în știutorii de carte ca să împrumute cărțile și să le cetească. Vor ținea o evidență specială despre numărul cărților, despre cetitori și la sfârșitul anului va face raport despre utilizarea bibliotecii și predilecția cetitului din parohie.

Cluj, la 30 Iunie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 4499—1935.

Comunicat oficial.

Se invită preoții cari implinesc în termenul dela 1 Aprilie 1935 până la 31 Martie 1936; ani 5, 10, 15 sau 20 de serviciu bisericesc sau școlar să-și înainteze actele de serviciu cu date precise, dela parohia sau școala unde au servit, Consiliului eparhial până în ziua de 1 Septembrie 1935.

Din oficiu nu se acordă građațiile.

Cluj, la 1 Iulie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 4361—1935.

1—3

CONCURS

Prin aceasta se publică concurs pentru primirea de studenți în **Academia noastră teologică din Cluj**, cu terminul de **15 Sept. a. c.**

1. Candidații cari doresc să fie primiți vor înainta Consiliului nostru eparhial o cerere scrisă cu mâna proprie, anexând în original următoarele documente:

a) Actul de naștere și botez dela oficiul parohial;
b) Atestatul de bacalaureat;
c) Atestat medical, prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului;

d) Declarația petiționarului, subscrisă de părinți sau tutori, că după absolvirea cursului teologic, va intra în slujba eparhiei cel puțin 5 ani de zile, la din contră va restitui fondului seminarial toate spesele de întreținere, precum și bursele primite.

Cererile însoțite de aceste documente, se vor înainta Consiliului, până la **15 Septembrie a. c.**

Cereri intrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

2. Nu se vor primi decât candidați înzestrați cu darul de a cânta.

3. Candidații acceptați se vor prezenta în ziua de 30 Septembrie, la vizită medicală și la examierea aptitudinilor lor muzicale, dela care atârână primirea definitivă în Academie.

Atât cei primiți cât și clericii cei

vechi se vor înscrie în zilele de 30 Septembrie și 1 Octombrie.

4. După 1 Octombrie nu se va mai face nici un fel de înscriere. Cei neînscrisi până la acest termen vor fi considerați retrași din Academic.

5. Cu ocazia înscrierii fiecare student va plăti 150 Lei taxă de înscriere și 50 Lei pentru bibliotecă.

Pentru întreținerea la Internatul Academiei, studenții vor avea să solvească o taxă anuală de **8000 Lei**. *În două rate. 1. la înscriere, 4000 Lei și la 1 Februarie 4000 Lei.*

6. *Până la 1 Octombrie studenții vechi vor achita toate restanțele, precum și cel puțin o rată pentru anul școlar 1935—6, altfel nu vor putea fi primiți în Academie sub nici un motiv.*

7. *Toți clericii vor locui în Internatul Academiei. Externi nu se vor mai admite.*

8. Dela taxele de mai sus nu poate fi scutit nimenea. Burse sau alte ajutoare pentru acest an școlar nu se vor da.

9. Fiecare student primit în Institut va aduce cu sine cel puțin 4 schimburi de rufe în stare bună.

Dela data înmatriculării studenții intră în toate drepturile și datorințele statorite în Regulamentul Academiei.

10. Nici un student nu poate cerceta în același timp, ca student ordinar, alte institute de învățământ.

La înmatriculare fiecare este obligat a se prezenta în persoană cu documentele originale.

Dela dispozițiile de mai sus nu se va mai face nici o excepțiune.

Cursurile regulate încep la 2 Oct.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 18 Iunie 1935.

Nicolae Ivan, **Laur. Curea,**
Episcop. secretar.

Nr. 35—1935.

(14) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ortodox român din **Căpușul-mare**, județul Cluj, dă în întreprindere pe cale de licitație publică *edificarea noii biserici*, conform planului întocmit și deviz de anteprenorul Asztalos Albert din Cluj și aprobat de Vener. Consiliu eparhial din Cluj, Nr. 4289—1935, înregistrat „cu condițiuni speciale” și invită pe cei interesați, ca în termen de 8 (opt) zile dela data publicării în „Renașterea” a acestei licitații, să-și înainteze Consiliului parohial din Căpușul-mare, ofertele în scris. În oferte vor mai alătura și documente în scris doveditoare despre destoinicia ce o are în această specialitate.

Concurenții vor depune un vadiu de cel puțin 10% asupra prețului din deviz, fie el în numerar, hârtii de valoare sau imobil liber de orice sarcini.

Licitația se va ținea în **21 Iulie a. c. la ora 3 p. m.**, în cancelaria oficiului parohial din Căpușul-mare.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința executarea lucrării, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanție și soliditate.

Epitropia nu supoartă nici un fel de spese pentru deplasare. Plan și deviz, procurarea materialului etc., se pot vedea la oficiul protopopesc din Huedin și la oficiul parohial din Căpușul-mare.

Căpușul-mare, la 1 Iulie 1935.

Traian Mocan, **Nicolae Matei,**
preot. epitrop.

Văzut: **Aurel Muntean,** protopop.

Nr. 272—1935.

(13) 1—2

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia **Valea-Lupșei**, protopopiatul Lupșa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela siat (eventual numai dela 1 Aprilie 1936 încolo.)

2. Folosința sesiunii parohiale de 8 jug. 138 stg. arător și fânaș.

3. Stolele obicinuite în parohie.

4. Dela fiecare familie 1/2 litră (10 litruțe) grâu sau porumb, după starea familiei.

5. Case parohiale corespunzătoare cu grădină și supraedificatele de lipsă.

Candidații, cari trebuie să aibă aprobarea P. Sf. Sale Episcopului, își vor trimite actele de concurs la acest oficiu. Cu încuviințarea subscrisului se vor putea apoi prezenta în parohie.

Baia-de-Arieș, la 19 Aprilie 1935.

Oficiul protopopesc ort. rom. Lupșa, în conțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Șpan, protopop.

Nr. 62—1935.

(10) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de *cântăreț* la biserica din parohia **Oprșiuni**, protopopiatul Turzii se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință corespunzătoare și supraedificate economice.

2. Folosința a 7 (șapte) jug. pământ arător și iarba din cimiterul bisericesc.

3. Stolele uzitate în parohie.

Doritorii a ocupa acest post își vor înainta cererea, însoțită de actele recerute acestui oficiu și se vor prezenta în parohie pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Sunt preferați candidații cari au cunoștințe muzicale și pot prepara cor bisericesc.

Oprșiuni, la 27 Mai 1935.

Oficiul parohial în înțelegere cu consiliul parohial.

Nichita Avram, paroh.

Văzut: **I. Murășan,** protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

„BANCA CENTRALĂ”
pentru Industrie și Comerț, s. a. Cluj, str. Regina Maria 1,
primește la **Centrala sa din Cluj**, precum și la **Filiile**
Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu și Turda
depuneri spre fructificare cu 4% brutto
la vedere, pe termen fix, sau pe durată nedeterminată.

Banca a introdus casetele de economii (pușculițe) pentru depuneri mărunte.

Condițiile pentru primire și replătire se pot vedea la ghișeurile băncii.

(9) 3—4